ECLI:LV:RIRT:2020:0820.1A33078719.3.S

Lieta Nr.1A33078719
Nr.1A-0222-20/26

SPRIEDUMS
Jūrmalā 2020.gada 20.augustā

Rīgas rajona tiesa
tiesnese G.Lapiņa,
rakstveida procesā izskatīja valsts akciju sabiedrības "Latvijas Pasts" (turpmāk – VAS "Latvijas Pasts"), reģistrācijas numurs 40003052790, sūdzību par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 26.marta lēmumu Nr.1-14.1/1293.

Aprakstošā daļa

2019.gada 13.februārī plkst.09.45 Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.752339 VAS "Latvijas Pasts", kurā norādīts, ka pārkāpums izdarīts Jūrmalā, Priedaines satiksmes mezglā 2018.gada 9.augustā plkst.11.29, transportlīdzekļa *RENAULT,* valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, vadītājs iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, neiegādājoties caurlaidi. Protokolā norādīts, ka ir pārkāptas Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 12.janvāra saistošo noteikumu Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" 5.punkta prasības, ar ko izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru atbildība paredzēta šo noteikumu 49.punktā. Par minēto pārkāpumu VAS "Latvijas Pasts" uzlikts naudas sods 50,00 EUR apmērā. Protokols sastādīts bez juridiskas personas klātbūtnes (lietas 25.lapa).

Par minēto lēmumu VAS "Latvijas Pasts" iesniedza sūdzību Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšniekam (lietas 32.-33.lapa).

Ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 26.marta lēmumu Nr.1-14.1/1293, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1., 243., 243.[1], 244., 286.panta otro daļu un 287.panta pirmās daļas 1.punktu nolemts ar pašvaldības policijas 2019.gada 13.februāra administratīvo pārkāpumu protokolu ZZ Nr.752339 pieņemto lēmumu - naudas sods 50,00 EUR, atstāt negrozītu, bet sūdzību noraidīt (lietas 34.-37.lapa).

2019.gada 16.aprīlī tiesā saņemta VAS "Latvijas Pasts" sūdzība par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 26.marta lēmumu Nr.1-14.1/1293 (lietas 5.-6.lapa).

Sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt lēmumu par apstrīdēto protokolu ZZ Nr.752339 un izbeigt uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu, pamatojoties uz sākotnējā sūdzībā norādītajiem argumentiem.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā pašvaldības policija, taisot lēmumu par administratīvās lietvedības uzsākšanu, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu un taisot lēmumu par sūdzības noraidīšanu, nav ievērojusi Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 1.pantā minētos administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevumus un Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 32.panta vispārīgos noteikumus soda uzlikšanai par administratīvo pārkāpumu. Lēmumā norādītais, ka nav nepieciešams vērtēt lietderības apsvērumus attiecībā uz soda piemērošanu, ir pretrunā ar Augstākās tiesas atzinumu (*skat. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 08.03.2007. sprieduma Nr.SKA-89/2007 11.1.punktu*). Tā kā pašvaldības policija sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu, tai bija jāievēro arī Satversmes tiesas atzītais, ka tiesisko seku samērība (saprātīgums) jāapsver vienmēr, proti, katra administratīvā akta izdošanas gadījumā (*Satversmes tiesas 28.02.2007. lēmums lietā Nr.2006-41-01*).

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka saistošo noteikumu 2.punktā noteikts šo noteikumu mērķis savukārt ar Ministru kabineta 2011.gada 23.marta rīkojumu Nr.127 apstiprinātas pasta politikas pamatnostādnes, kurās definēts, ka pasta nozares politikas mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu un ērtu pasta pakalpojumu pieejamību visā Latvijas Republikas teritorijā, kā arī ir formulēti šādi galvenie rīcības virzieni politikas mērķu un rezultātu sasniegšanai.

Sūdzībā norādīts, ka, lai nodrošinātu pieejamību pasta pakalpojumiem neatkarīgi no lietotāju ģeogrāfiskās atrašanās vietas, ir noteikts universālais pasta pakalpojums — minimālais noteiktas kvalitātes pasta pakalpojumu kopums, kas pieejams visiem lietotājiem visā Latvijas Republikas teritorijā par vienotiem tarifiem. Līdz 2019.gada 31.decembrim universālā pasta pakalpojuma saistības, ir noteiktas sūdzības iesniedzējam. Galvenie priekšnoteikumi universālā pasta pakalpojuma saistību izpildē ir universālā pasta pakalpojuma sarakstā ietilpstošo pasta pakalpojumu nodrošināšana par vienotu tarifu visā Latvijas Republikas teritorijā. Sūdzības iesniedzēja īpašumā vai turējumā esošie 5 - 6 transportlīdzekļi ik darba dienu iebrauc Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā, nevis tranzītā šķērso Jūrmalas pilsētas teritoriju, bet, lai tieši Jūrmalas pilsētas iedzīvotājiem sniegtu pasta pakalpojumus, tā arī nodrošinātu universālā pasta pakalpojumā ietvertos pakalpojumus Jūrmalas pilsētas iedzīvotājiem. Līdz ar to sūdzības iesniedzēja ieskatā, ne vien netiek aizskartas tiesiskās intereses, kuru mērķis definēts saistošo noteikumu 2.punktā, tā arī vērtējot aizsargājamo interešu samērīgumu, sūdzības iesniedzēja - universālā pasta pakalpojuma sniedzēja - pienākums nodrošināt universālā pasta pakalpojuma sarakstā ietilpstošo pasta pakalpojumu nodrošināšanu par vienotu tarifu visā Latvijas Republikas - teritorijā prevalē par saistošo noteikumu 2.punktā noteiktās sabiedrības grupas interesēm.

Sūdzības iesniedzējs kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, izmanto videi draudzīgus transportlīdzekļus, un atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likuma 21.pantā noteiktajiem īpašajiem noteikumiem iepirkumiem autotransporta jomā, rīkojot jaunu autotransporta līdzekļu iepirkumus, ņem vērā autotransporta ekspluatācijas ietekmi uz enerģētiku un vidi; izvērtē enerģijas patēriņu un oglekļa dioksīda, slāpekļa oksīdu slāpekļa oksīdu, metānu nesaturošo ogļūdeņražu un cieto daļiņu emisiju apjomu, tādējādi veicinot videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu, kas atbilst saistošo noteikumu 2.punktā definētajam mērķim. Tā arī sūdzības iesniedzēja ieskatā, sūdzība iesniedzēja - universālā pasta pakalpojuma sniedzēja - statuss atbilst "specializētā dienesta" pazīmēm, kura transportlīdzekļi ir atbrīvoti no nodevas samaksas un var iebraukt bez caurlaides atbilstoši saistošo noteikumu 20.punktam.

Sūdzībā norādīts, ka lēmuma pieņemšanā nav ņemts vērā Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 243., 244., 272.panta prasības. Kā noteikts saistošo noteikumu 7.punktā, lai informētu transportlīdzekļu vadītājus, pirms iebrauktuvēm īpašā režīma zonā Jūrmalā saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu prasībām uzstāda attiecīgas zīmes. Pie iebraukšanas Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā uzstādīta ceļa zīme Nr.301 "Iebraukt aizliegts" un

papildzīme Nr.849 "Pārējā papildinformācija - Autotransportam bez caurlaides".

Ceļu satiksmes likuma 45.panta otrās daļas pirmajā apakšpunktā noteikts, ka atsevišķos gadījumos ar Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniegtām caurlaidēm pasta komersantu transportlīdzekļiem [..], ar kuriem nogādā pasta sūtījumus, pildot attiecīgo uzdevumu, ir tiesības neievērot: apstāšanās noteikumus un stāvēšanas noteikumus, uz laiku līdz 30 minūtēm, blakus caurlaidei novietojot informāciju par laiku, kad transportlīdzeklis attiecīgajā vietā apturēts, kā arī ceļa zīmju "Braukt aizliegts", "Mehāniskajiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts" un "Kravas automobiļiem braukt aizliegts" prasības. Savukārt Ministru kabineta 2016.gada 22.novembra noteikumu Nr.738 "Noteikumi par caurlaidēm, kas dod tiesības transportlīdzekļu vadītājiem darba uzdevumu pildīšanas laikā neievērot atsevišķas ceļu satiksmes noteikumu prasības" 1.1. un 2.1.punktos precizēts, ka Satiksmes ministrijas izsniegta caurlaide dod tiesības pasta komersantu reģistrā reģistrēta pasta komersanta īpašumā vai turējumā reģistrētam transportlīdzekļa, kuru izmanto pasta pakalpojumu sniegšanai, vadītājam darba uzdevumu pildīšanas laikā neievērot apstāšanās un stāvēšanas noteikumus un ceļa zīmju "Braukt aizliegts", "Mehāniskajiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts" un "Kravas automobiļiem braukt aizliegts" prasības.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka tā arī likumdevējs 2018.gada 18.janvārī lemjot, papildināt likuma "Par autoceļiem" 6.pantu "Maksa par autoceļu lietošanu" ar 4.2 daļu, stiprinājis Universālā pasta pakalpojuma sniedzēja īpašo statusu, nosakot, ka universālā pasta pakalpojuma sniedzējs var novietot transportlīdzekļus, kuriem izsniegta Ceļu satiksmes likuma 45.panta otrajā daļā paredzētā caurlaide, uz pašvaldības autoceļa vai ielas maksas autostāvvietās stāvēšanai bez maksas uz laiku, ne ilgāku par 30 minūtēm, ievērojot caurlaides lietošanas kārtību. Piemērojot analoģiju, arī šajā pašvaldības policijas konstatētajā situācijā, ņemot vērā iepriekšminētos apstākļus un vērtējot tos kopsakarā, piemērojot samērīguma principu aizskarto un aizsargājamo tiesisko interešu vērtēšanai un ņemot vērā sūdzības iesniedzēja universālā pasta pakalpojuma statusu, nebūtu veicami maksājumi par iebraukšanu īpaša režīmā zonā.

Sūdzībā norādīts, ka pašvaldības policijas priekšnieks lēmumā ir atsaucies uz Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 22.pantā definēto administratīvās sodīšanas mērķi, bet nav analizējis, vai ar šo un pārējiem pašvaldības policijas lēmumiem minētais mērķis tiek sasniegts. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pašvaldības policijas faktiskā rīcība minētajā pantā noteikto mērķi nesasniedz. Tikai 2018.gada jūlijā uzsākot šo un citas administratīvās lietvedības par sākot ar 2018.gada 3.aprīli un turpmāk veikto vienu un to pašu pārkāpumu, sūdzības iesniedzējam nebija savlaicīgi zināms par pārkāpumu un tādējādi nebija iespējams to novērst tā arī, ja lēmums par administratīvās lietvedības uzsākšanu par iebraukšanu Jūrmalā bez caurlaides tiktu pieņemts pēc pirmās pārkāpuma izdarīšanas reizes jau 2018.gada aprīlī, tas būtu sasniedzis mērķi - radot sūdzības iesniedzējam iespēju savlaicīgi vērsties Jūrmalas pilsētas domē ar likumdošanas iniciatīvu, rosināt papildināt saistošo noteikumu 20.pantu, ka universālā pasta pakalpojuma sniedzēja īpašumā vai turējumā esošie transportlīdzekli, kuriem ir Satiksmes ministrijas izsniegtā Ceļu satiksmes likuma 45.panta otrās daļas pirmajā apakšpunktā paredzētā caurlaide, bez maksas un papildus caurlaides noformēšanas.

Ievērojot to, ka sūdzības iesniedzējs ir universālā pasta pakalpojuma sniedzējs un paziņojumā norādītais transportlīdzeklis *RENAULT MASTER*, ar valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ir pasta komersantu reģistrā reģistrēta pasta komersanta īpašumā reģistrēts transportlīdzeklis, kurš tiek izmantots pasta pakalpojumu sniegšanai un kuram Satiksmes ministrija 2017.gada 14.decembrī izsniegusi caurlaidi Nr.0196, lūdz atkārtoti izvērtēt administratīvā pārkāpuma lietas apstākļus kopumā, atcelt pieņemto lēmumu un izbeigt uzsākto lietvedību.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{6}panta pirmā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Rajona (pilsētas) tiesa mutvārdu procesu nosaka pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to lūdz persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, cietušais vai prokurors. Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek, nerīkojot tiesas sēdi. Izskatot lietu rakstveida procesā, nolēmumu tiesa pieņem uz lietā esošo dokumentu pamata.

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav izteikuši lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, tiesa atzīst par iespējamu iesniegto sūdzību izskatīt rakstveida procesā, par ko iepriekš paziņots VAS "Latvijas Pasts" un iestādei – Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijai, nosūtot paziņojumu, kurā norādīts, ka 2020.gada 20.augustā tiesas kancelejā būs pieejams nolēmums.

Motīvu daļa

Administratīvās atbildības likuma (stājies spēkā 2020.gada 1.jūlijā) Pārejas noteikumu 2. punkts noteic, ka procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde).

Minētā likuma Pārejas noteikumu 3.punkts paredz, ka administratīvo pārkāpumu lietās attiecībā uz pārkāpumiem, kuri fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, procesu pabeidz, piemērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Ceļu satiksmes likuma normas.

Administratīvā pārkāpuma lietvedība tiesā ierosināta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, līdz ar to tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, piemēro Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas.

Pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 26.marta lēmums Nr.1-14.1/1293 un administratīvā pārkāpuma protokols ZZ Nr.752339 ir atceļami, un administratīvā pārkāpuma lietvedība izbeidzama.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļā noteikts, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

No administratīvā pārkāpuma protokola ZZ Nr.752339 redzams, ka pārkāpums izdarīts 2018.gada 9.augustā, tādējādi secināms, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā uzsākama ne vēlāk kā līdz 2019.gada 9.februārim.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.^{1}pantu lēmumu par

administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu var pieņemt, arī sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu vai fiksējot to rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Tiesa konstatē, ka administratīvā pārkāpuma lietas materiālos nav atrodams lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu nedz atsevišķa procesuālā dokumenta veidā, nedz rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Turklāt administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 2019.gada 13.februārī, proti, pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļā noteiktā sešu mēnešu termiņa.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lieta uzsākta, neievērojot termiņu, kas noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļā, tādējādi pieļaujot būtisku procesuālu pārkāpumu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 7.punktu lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi.

Turklāt norādāms, ka lietas materiālos esošā izdruka no Dokumentu un procesu vadības sistēmas "DocLogix" un šajā sistēmā izveidotie dokumenti nevar tikt atzīti par lēmumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa izpratnē. Rezolūcija par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, kas fiksēta minētajā sistēmā, ko iestāde izmanto iekšējās lietvedības kārtošanai, neatbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1]panta pirmajā daļā noteiktajam par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, jo attiecīgā rezolūcija ir fiksējama uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestādes lēmums un sākotnējais lēmums par saistošo noteikumu 49.punktā paredzētā administratīvā soda uzlikšanu ir atceļami, bet administratīvā pārkāpuma lieta izbeidzama.

Pastāvot minētajiem apstākļiem, tiesa neatzīst par nepieciešamu vērtēt sūdzībā norādīto.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma Pārejas noteikumu 2. punktu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 2.punktu, tiesa

nosprieda

atcelt Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 26.marta lēmumu Nr.1-14.1/1293, atcelt administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.752339, izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā (Jūrmalā).

Sprieduma pieejamības datums Rīgas rajona tiesas (Jūrmalā) kancelejā – 2020.gada 20.augusts.

Tiesnese G.Lapiņa